ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ǴYLYM JÁNE BILIM - 2023»
XVIII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XVIII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«ǴYLYM JÁNE BILIM - 2023»

PROCEEDINGS
of the XVIII International Scientific Conference
for students and young scholars
«ǴYLYM JÁNE BILIM - 2023»

2023
Астана

УДК 001+37
ББК 72+74
G99

«ǴYLYM JÁNE BILIM – 2023» студенттер мен жас ғалымдардың XVIII Халықаралық ғылыми конференциясы = XVIII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2023» = The XVIII International Scientific Conference for students and young scholars «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2023». – Астана: – 6865 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-337-871-8

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докоранттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001+37
ББК 72+74

ISBN 978-601-337-871-8

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2023

1. Международный стандарт бухгалтерского учета 16 «Основные средства» от № 217н от 28.12.2015 в ред. от 17.02.2021 г. / [Электронный ресурс]. — Режим доступа: https://normativ.kontur.ru/document?moduleId=1&documentId=387809&ysclid=lf3z2qploq466482614
2. Федеральный стандарт бухгалтерского учета для организаций государственного сектора «Основные средства» № 257н от 31 декабря 2016 г, в ред. от 25.12.2019 г. / [Электронный ресурс]. — Режим доступа: https://normativ.kontur.ru/document?moduleId=1&documentId=354302&ysclid=lf3z3wquug363436877
3. Федеральный стандарт бухгалтерского учета ФСБУ 6/2020 «Основные средства» № 204н от 17.09.2020 г. / [Электронный ресурс]. — Режим доступа: https://normativ.kontur.ru/document?moduleId=1&documentId=373426&ysclid=lfhyybnb9e270718809
4. Афанасьев С.А. Амортизация как внутренний источник инвестиций для обновления основных средств // Молодой ученый. 2018. – 342 с.
5. Богатая И.Н., Лабынцев Н. Т., Хахонова Н. Н. Аудит: учебное пособие. 4-е изд., перераб. и доп. Ростов на Дону: Феникс, 2017. – 506 с.

ӘОЖ:338.432

ҚАЗАҚСТАН НАРЫҒЫНДАҒЫ ЖҰМЫССЫЗДЫҚ

Хабибулла Нұрилла
nurillabi3@gmail.com
Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ «Есеп және аудит» мамандығының 2 курс студенті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – Б.О.Кайранбеков

Қазақстан-қаншама жылдардан бері, ішкі және сыртқы саясатын тұрақтатып, ел экономикасының жандануына өзіндік жұмыстарын атқарып келуде. Десе де, күллі халықтың жағдайы жақсарып, әлеуметтік мәселелері түгелімен шешіліп кеткен жоқ...

2023 жылдың статистикалық мәліметіне сәйкес, елімізде инфляция деңгейі 24,4 пайызды құрап отыр. Бұл дегеніміз, қымбатшылық пен жұмыссыздық шарықтап тұр,-дегенді білдіреді. Жұмыссыздық дипломы бар, білімді жастар арасында белең алғаны қиындық туғызады. Жастарымыз нәпақа табу мақсатында, ақша көп төйленетін жұмыстарды жасауға мәжбүр. Елімізде қалыптасқан саяси жүйе бай мен кедейдің ара жігін өте қатты алшақтатты, соның салдарынан да жұмыссыздар саны артты.

Отандық зауыт-шикізат өндіретін зауыттар мен кәсіпорындардың саны аз, жұмыссыздықтың басты себептерінің бірі де сол. Экспорт бар және импорт өте аз. Қазақстанда: білім беру саласы осы уақытқа дейін, 80% гуманитарлық бағыттар бойынша дипломдар берді. Медицина мамандары, педагогтар, ішкі істер мамандары орынның 95 пайызын алады. Бұл басқа салалардағы мамандардың жетіспеушілігі айқын екенін көрсетеді. Тренд пен брендтің заманауи тұжырымдамаларымен үйлескенде, дизайн, сәулет, математиктер, құрылыс сәулетшілері, ақпараттық технологиялар мамандары, талдаушылар, дизайнерлер, елімізде өте аз. Біз бұл мамандарды шетелден алып келеміз, өте көп ақша жұмсаймыз, бұл өз кезегінде сөзсіз жұмыссыздыққа әкеледі.

Халық-мансапқа және стильді мәртебелік жұмысқа қызығушылық танытудың орнына, қолдан жасалған қара жұмыстармен айналысқанды жөн көреді. Айына жалақы алуды күтіп, күн сайын ақша тауып, отбасын асырауға тиімді жол қарастырады.Жұмыссыздықтың

салдарынан елде өте үлкен әлеуметтік проблемасы бар отбасылар саны артты. Өмір сүру құндылықтарын, денсаулығын, білімін, жағдайын, құжаттары мен салықтарын ұмытып кеткендей...

Енді жұмыссыздық мәселесін шешудің қандай жолдары бар? басшылар мен шенеуніктердің көзқарасы мен жоғарыда атқарған жұмысы қандай? жауап табуға тырысайық.

Жаңа Қазақстанның құрылуы басталды. Ел президенті Қасым Жомарт Тоқаев заңдар мен халық игілігі жолындағы жұмыстарға кейбір толықтырулар мен өзгерістер енгізуді талап етті, сайлау өтіп, нәтижесінде президент қайта сайланды. Мақсат айқын, жоспар маңызды. Жаңа Қазақстанды құру, жаңа ұлтты емес, жаңа көзқарасты, цифрлық сауатты, идеялық, креативті, көшбасшы жастарды даярлау. Барлығы болашақ үшін. Жұмыссыздықтың алдын алу және Қазақстанды әлемнің дамыған елдерінің қатарынан көру негізгі мақсат. Иә, жақсы бастама өз жемісін береді. Енді біз жұмыссыздық пен шығын мәселесі тұрақтанатынына сенімдіміз. Енді президенттің бастамасымен жаратылыстану бағытына ерекше көңіл бөлінді. Отандық нарықтағы жұмыссыздар санын азайту үшін осы саланың дамуы бойынша жұмыс істеу тапсырылды. Алынған дипломдар сандықта сақталмайды, берілген дипломдар жұмыспен қамтамасыз етілуі тиіс. Санмен емес, сапамен айналысатын қызметкерлер мен білім алушылардың санын көбейту қажет. Жұмыссыздыққа әсер ететін тағы бір нәрсе-инфляция. Сарапшылардың пікірінше, 2024 жылы бұл көрсеткіш тағы екі есе артады. Жұмыссыздықты азайту үшін төмендегі салаларды дамыту қажет.

Жұмыссыздық, статистикалық мәлімет көрсеткіші

Атауы	2020 жыл	2021 жыл	2022 жыл
Денсаулық саласы	тұрақты	тұрақты	тұрақты
Білім саласы	тұрақты	тұрақты	тұрақты
Заң саласы	тұрақты	тұрақты	тұрақты
Сауда саласы	14,2 %	16,2%	18,8%

Ресей мен Украина арасындағы мәселе де осындай жұмыссыздық, қымбатшылыққа әкеліп соқты. Ресей зауытының көптеген заттары Қазақстанның дүңгіршектерінен жоғалып кетті. Бар болса да, халық қалтасында ауыр. Отандық өнімнің көп бөлігі сапасы жағынан қанағаттанарлықсыз. Әлі де дамуды, жетілуді қажет етеді. Ал жұмыс іздеп жүрген адамдар

ондағы жағдайға және басқа мәселелерге назар аудармайды, басты назарлары жалақыға аударылады. Инфляция деңгейі қайтадан көтерілетін алдағы уақытта халықтың жағдайын болжау қиын. Күнделікті тұрмыстық заттар мен азық-түліктің қымбаттауын шектеу бойынша жұмыс қалыпқа келтірілмейді. Әрине, жұмыссыздық түбімен жойылмайды, бірақ оның санын азайтуға мүмкіндік бар. Халық игілі үшін жұмыстар үнемі оңтайлы жасалуы тиіс. Жұмыссыздық пен ел болып күреспесе, бақытты болашақты болжау қиын.

Қолданылған әдебиеттер

1. http://edunews.kz/importantnews/1503-cifrlandyru-bgng-blm-berudeg-zhaa-negzg-bayt.html интернет ресурсы;
2. Президент жолдауы. 2022 жыл, 13 наурыз.
3. Цифрландыру, отандық БАҚ, 1-2 б.
4. Егемен Қазақстан. 1 - 2 сан. Жаһандық даму
5.Ұлттық статистика бюросы

УДК 336.71 +657.422.14

ДИСТАНЦИОННОЕ БАНКОВСКОЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ И ЕГО РОЛЬ В ОРГАНИЗАЦИИ БАНКОВСКИХ ОПЕРАЦИЙ

Хохолко Миропия Николаевна
студентка 4 курса, специальности Финансы и кредит
Белорусский государственный университет
г. Минск, Республика Беларусь
Научный руководитель – О.В. Машевская

С развитием цифровых технологий возможность дистанционного обслуживания стала реальностью. И банки не стали исключением. Они активно стали использовать дистанционное банковское обслуживание, расширяя спектр предоставляемых услуг физическим и юридическим лицам, без посещения клиентами офиса банка и без непосредственного контакта с сотрудниками банка.

Такой подход выявил ряд преимуществ по сравнению с традиционными банковскими услугами:

- оперативность, доступность, мобильность, выгодность, т.е. возможность оплаты услуг быстро, в круглосуточном режиме и по многим электронным каналам, по низким тарифам; что также позволяет дифференцированно работать с заказчиком от индивидуальных предпочтений, склонности к риску и формирования портфеля клиента.

- эффективность – дистанционное обслуживание позволило увеличить число безналичных расчетов, что значительно сократило издержки наличного денежного обращения, позволило уменьшить время на взаимодействие с клиентами и, как следствие, привело к сокращению стоимости его обслуживания, увеличив пропускную способность обслуживания клиентов в отделениях банка;

- выход на новые рыночные сегменты, которые банк не обслуживал до внедрения удаленных сервисов;

- более комфортные условия взаимодействия клиентов с банком - рост скорости и точности совершаемых банковских операций, рост качества обслуживания клиентов, уменьшение количества возможных ошибок, снижение операционных рисков банка и др. [1, С. 60].